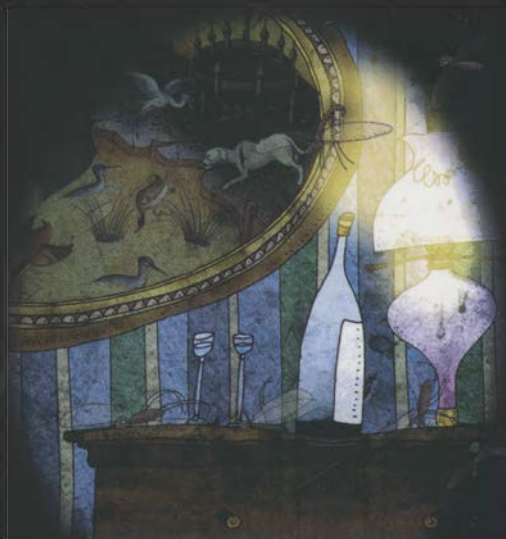

TEATR LUDOWY

MIRO GAURAN

Mąż mojej żony

SCENA **POD RATUSZEM** Rynek Główny 1

MIRO GAURAN

Mąż mojej żony

tłumaczenie **Anna Tuszyńska**

reżyseria i opracowanie muzyczne **Tomasz Obara**

scenografia **Anna Sekuła**

obsada

Zeflik - Andrzej Franczyk

Edmund - Jacek Strama

inspicjent **Manuela Nowicka**

Prapremiera polska 2 kwietnia 2004

urodzony w roku 1961, to najwybitniejszy współczesny pisarz chorwacki. Otrzymał ponad 15 nagród literackich i teatralnych, w 1999 roku uznany za najlepszego dramaturga Europy Środkowej i nagrodzony międzynarodową nagrodą „Central European Time”, przyznawaną przez międzynarodowe jury w Budapeszcie. roku 2003 otrzymał prestiżową EUROPIAN CIRCLE AWARD w dziedzinie kultury. Jego utwory przetłumaczono na siedemnaście języków. Jest też pierwszym chorwackim autorem granym w Stanach Zjednoczonych. Ma swój fan club, a na Słowacji co roku odbywa się festiwal realizacji jego sztuk – GAVRANFEST.

Gavran studiował dramaturgię w Akademii Teatru, Filmu i Telewizji w Zagrzebiu, a następnie pracował w teatrze, najpierw jako dramaturg (1986-89), a potem jako dyrektor artystyczny (1989-92). W latach 1990-92 kierował własnym projektem „Współczesny Dramat Chorwacki” i redagował serię „Biblioteka Dramatu”. Między 1993 a 1996 wydawał magazyn literacki pt. „Plima”. Od 1990 roku prowadzi szkołę kreatywnego pisania dramatu i prozy. W 1995 roku założył w Zagrzebiu Teatr Epilog, którego jest stałym dramaturgiem. Próbował także reżyserować własne sztuki. Wspólnie z żoną, aktorką Mladeną Gavran założyły w roku 2002 Teatr GAVRAN.

Miro Gavran napisał kilka powieści dla dorosłych i młodzieży, słuchowisk radiowych i scenariuszy filmowych, ale jego główny dorobek stanowią sztuki teatralne. Napisał ich ponad trzydzieści. Największe sukcesy na scenach teatrów na całym świecie odniosły: „Noc bogów”, „Antygone Kreona”, „Szekspir i Elżbieta”, „Miłości George'a Washingtona”, „Pacjent doktora Freuda”, „Czechow Tłstojowi powiedział: żegnam”, „Mąż mojej żony”, „Śmierć aktora”, „Zapomnieć Hollywood”, „Wszystko o kobietach”, „Wesoły czworokąt”, „Hotel Babilon”, „Jak zabić prezydenta”.

Debiutancka „Antygone Kreona”, nowatorsko wykorzystująca figurę teatru w teatrze dla pokazania politycznej manipulacji, została wystawiona w 1983 roku w Teatrze Gavella w Zagrzebiu i po ogromnym sukcesie przetłumaczona na m.in. na angielski, niemiecki, włoski i duński.

Prapremiera komedii „Mąż mojej żony” (napisanej w roku 1989, a potem w 1991) odbyła się w Teatrze Cztery G w Zagrzebiu w roku 1991. Sztuka została przetłumaczona na angielski, niemiecki, słoweński, słowacki i polski.

Dobre rzeczy tłumaczy się dobrze. To pierwsze, najprostsze stwierdzenie, które przychodzi mi na myśl i jest ono wyrazem tego wszystkiego, co odczuwam, tłumacząc utwory Miro Gavrana. Nie muszę zastanawiać się, „co autor miał na myśli”; każde zdanie jest tak przejrzyste, iż po jego przeczytaniu w mojej głowie natychmiast pojawia się drugie, już to po polsku. Tłumacząc dramaty Gavrana często zapominam o samym, dokonywanym właśnie akcie tłumaczenia i na nowo przeżywam rozgrywającą się akcją dramatu, śmiejąc się, wzruszając, czekając w napięciu na (znane już przecież!) odpowiedzi bohaterów. O trudnościach można mówić wówczas, gdy akcja dramatu rozgrywa się np. w dalekiej przeszłości (zmuszając tłumacza do posługiwania się językiem archaicznym) lub w określonym środowisku, dobrze znanym rodakom autora, lecz obcym rodakom tłumacza. Ostatni przykład dotyczy komedii „Mąż mojej żony”, której oryginalna akcja rozgrywa się w Splicie, portowym mieście południowej Chorwacji, a bohaterami są: Kreše z Dalmacji (południowy region Chorwacji) i Žarkec ze Słowenii. Bohaterowie oryginalni barwnie posługują się odpowiednio dialektem czakawskim i dialektem kajkawskim. W takiej sytuacji możliwe są dwie drogi: przełożenie całości na literacki język polski lub adaptacja dramatu. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, że poprzez zrezygnowanie z dialektów utwór wiele traci. W polskim przekładzie spotykamy więc Zeflika, mówiącego dialektem śląskim i Edmunda, posługującego się nienagannym językiem polskim. Dlaczego właśnie śląski? A jakiż inny dialekt jest w Polsce lepiej rozpoznawalny, barwniejszy, bardziej lubiany, a przy tym mimo wszystko zrozumiały? Edmund z kolei winien posługiwać się innym, lecz równie silnym i równie znanym w Polsce dialektem. Niestety, nie mamy tak komfortowej sytuacji... Dlatego w opozycji do dialektu śląskiego pojawił się literacki język polski. Wybór dialektu śląskiego pomógł również w umiejscowieniu akcji dramatu. Zeflik wyjeżdżał swego czasu na kontrakty do Niemiec, aż w końcu tam osiadł. Dzięki temu jego żona, pracująca na kolei, musiała pokonywać daleką drogę i nie mogła codziennie wracać do Frankfurtu. Zatrzymywała się na noc w Warszawie. Tam bez trudu mogła spotkać pana posługującego się piękną polszczyzną... Tym samym dochodzimy do trzeciego elementu przemawiającego za taką właśnie adaptacją dramatu – czy spotkanie Ślązaka z Warszawiakiem samo w sobie nie będzie już interesujące? Dla mnie najważniejsze jest to, iż mimo adaptacji dramatu, zmiany tak dialektu jak i umiejscowienia akcji, widzę, że to wciąż ta sama historia o dwóch bardzo różnych mężczyznach, którym przyszło rozwiązać wspólny problem.

„Będąc uczniem III klasy Technikum Leśnego widziałem spektakl „Hamlet”. Rolę tytułową grał Jacek Strama. Minęło trochę lat... Zostałem aktorem. Teraz gram z Jackiem Stramą w dwuosobowym spektaklu „Mąż mojej żony”. Życie niesie czasem niespodzianki, płata figle. Jak w sztuce Miro Gavrana.”

Urodzony w roku 1959 w Krakowie. Absolwent Technikum Leśnego w Lesku (1979). W 1983 ukończył Wydział Aktorski PSWT w Krakowie. Był aktorem Teatru Polskiego i Teatru Współczesnego w Szczecinie. Od roku 1985 w Teatrze Ludowym w Krakowie. Zagrał ponad 50 ról teatralnych, teatru TV i filmowych. Pracował m.in. z takimi reżyserami jak: Jerzy Stuhr, Kazimierz Kutz, Henryk Giziński, Mikołaj Grabowski, Krzysztof Orzechowski, Jan Szurmiej, Włodzimierz Nurkowski, Adam Sroka, Mieczysław Grąbka, Rudolf Ziolo, Piotr Szalsza i Katarzyna Deszcz. Najważniejsza nagroda to wyróżnienie indywidualne za rolę Forda-Strużki na Festiwalu Szekspirowskim Fundacji Theatrum Gedanese (Gdańsk 1998). Role w nagrodzonych filmach: „Śmierć jak kromka chleba” w reżyserii Kazimierz Kutza, „Duże zwierzę” w reżyserii Jerzego Stuhra, „Anioł w Krakowie” w reżyserii Artura Więcka.

„W Teatrze Ludowym jestem po raz trzeci. Pracowałem tu w latach 1974-1976, 1980-1982 i teraz od września 2002 roku, kiedy to dyrektor Jerzy Fedorowicz zaproponował mi bym został jego zastępcą. Propozycja sprawiła, że wróciłem po ośmiu latach przerwy do teatru i w efekcie również do aktorstwa, z którym pożegnałem się definitywnie w 1994 roku, jak mi się wówczas wydawało. Historia jednak zatoczyła koło i oto znów stoję przed Państwem jak debiutant.”

Urodzony w roku 1947 absolwent krakowskiej PWST (1971) zadebiutował w Starym Teatrze w roku 1970, aktor teatrów w Koszalinie, Kielcach i Krakowie. Laureat nagród na Festiwalu Teatrów Ziemi Północnych w Toruniu, Teatrów Małych Form w Szczecinie, Festiwalu Klasyki Polskiej w Opolu, trzykrotny laureat kieleckiej Złotej Maski. Współpracował z telewizją, radiem, kabaretem oraz z Operą Krakowską. Współautor i wykonawca monodramu „Maski”, z którym odbył tournée po Włoszech, grając w języku włoskim. W 1994 roku odszedł z teatru instytucjonalnego i został producentem telewizyjnym, scenarzystą, reżyserem, zakładając firmę AB Film Production.

Teatr Ludowy

Osiedle Teatralne 34

31-948 Kraków

tel. (12) 68 02 100

fax. (12) 68 02 155

e-mail: teatr@ludowy.pl

www.ludowy.pl

Dyrektor Naczelny i Artystyczny: **Jerzy Ferdorowicz**
Zastępca dyrektora: **Jacek Strama**
Kierownik muzyczny: **Krzysztof Sz wajgier**
Kierownik literacki: **Anna Wierzchowska Woźniak**
Koordynacja pracy artystycznej: **Sylwia Salwińska**
Promocja i reklama: **Ewa Zawalska, Beata Strama**
Produkcja spektakli: **Jerzy Fedorowicz, Jr**
Kierownik Biura Obsługi Widza: **Włodzimierz Brodecki**
Kierownik sceny: **Katarzyna Kolanowska**
Kierownik techniczny: **Zenon Maciak**
Oświetlenie: **Robert Kania, Krzysztof Sysło,**
Tomasz Kapusta
Akustyka: **Krzysztof Kuligowski, Dariusz Puk**
Brygadier sceny: **Roman Sorbjan**
Charakteryzacja: **Krystyna Ryś**
Garderobiana: **Dorota Kurowska**
Pracownia krawiecka damska: **Maria Marcinkowska,**
Danuta Szkarłat
Kierownik pracowni krawieckiej męskiej: **Antoni**
Folfasiński
Prace modelatorskie i malarskie: **Witold Krawczyk**
Prace tapicerskie: **Stanisław Kasprzyk**
Prace ślusarskie: **Edward Dyrda**
Redakcja programu: **Anna Wierzchowska Woźniak**
Rysunki i grafika: **Zalesky'S**
Opracowanie komputerowe: **mediadesign**
Druk: **Extrema**

KARNET

DZIENNIK POLSKI

Kryzys Team

*Nela lubi i dobrze zjeść, i
wygodnie mieszkać...*

© ZALESKY'S

Kasa biletowa i rezerwacja – Scena Pod Ratuszem

Kraków, Rynek Główny 1

czynna: wtorek – sobota w godz. od 15.00 do 19.30

niedziela: dwie godziny przed spektaklem

Tel. (012) 421 50 16

REZERWACJA BILETÓW

Biuro Obsługi Widza

Kraków, Osiedle Teatralne 34

czynne: poniedziałek – piątek w godz. 9.00 – 16.00

Tel (012) 68 02 112, 113 fax 68 02 154

e-mail: rezerwacja@ludowy.pl, www.Ebilet.pl

*Pierwsza myśl to szat,
druga myśl to zemsta, trzecia
myśl to przebaczenie...*

TEATR LUDOWY

Osiedle Teatralne 34

31-948 Kraków

www.ludowy.pl e-mail teatr@ludowy.pl

Organizacja spektakli zamkniętych, występy gościnne,
Koordynacja Pracy Artystycznej i Dział Promocji

Tel. (012) 68 02 108 lub 68 02 139